

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૨૫૧૦/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એમ. ઠાકર

સહી/—

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા, સિવાય ફકરો ૧.૧, ૩ અને ૪
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર	ના

	પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	
પ	શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે કે કેમ?	ના

=====

સમીરકુમાર દિલીપભાઈ વસાવા.... અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ર.... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નંબર ૧ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી સમીર બી. ગોહિલ

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧ તરફે વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી સ્વપ્નેશ્વર ગૌતમ

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧-૩ ને નોટિસ બજાવવામાં આવેલ છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એમ. ઠાકર

તારીખ: ૨૦/૦૧/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ગોહિલ અને સામાવાળા રાજ્ય તરફે વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી ગૌતમને સાંભળવામાં આવ્યા.

૧.૧ રુલ. સામાવાળા રાજ્ય તરફે વિદ્ધાન એ.જી.પી. શ્રી ગૌતમે રુલની બજવણી વેઈવ કરી છે.

૧.૨ હાલના કેસની હકીકતોને ધ્યાને લેતા અને અરજદાર તરફેના વિદ્ધાન વકીલની વિનંતી પરથી અને વિદ્ધાન એ.જી.પી.ની સંમતિથી, સદર અરજ આજે આખરી સુનાવણી અને નિર્ણય માટે લેવામાં આવેલ છે.

૨. હાલની અરજમાં, અરજદારે અન્ય બાબતોની સાથે એવી અરજ કરેલ છે કે: –

"૯(એ) તારીખ ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ ના પત્રવ્યવહારને રદ કરવા અને તે સેટ અસાઈડ કરવા માટે અને સામાવાળાને અરજદારના કેસ પર પુનઃવિચારણા કરવા અને તેને નિયત સમયમર્યાદામાં રહેમરાહે નિમણૂક આપવા માટે નિર્દેશ આપવા મહેરબાની કરશો."

૩. સદર અરજમાં માંગવામાં આવેલ દાદના સમર્થન અને ન્યાયીપણા માટે અરજદારે એવી રજૂઆત કરેલ છે કે: –

"૨) અરજદારના પિતા સામાવાળા નંબર ૩ હેઠળ મદદનીશ પોલીસ કોન્સ્ટેબલ તરીકે સેવા બજાવતા હતા અને ચાલુ નોકરીએ તારીખ ૨૩/૦૮/૨૦૦૮ ના રોજ તેમનું અવસાન થયેલ. તારીખ ૨૦/૧૨/૨૦૦૮ ના પત્ર

દ્વારા, અરજદારના માતાએ અરજદારને રહેમરાહે નિમણૂક
આપવા વિનંતી કરી હતી. ...

૩) તારીખ ૧૦/૦૬/૨૦૦૯ ના પત્ર દ્વારા સામાવાળા
નંબર ૩ એ અરજદાર પાસેથી જરૂરી દસ્તાવેજો માંગ્યા
હતા. તે મુજબ, અરજદારે તમામ દસ્તાવેજો પૂરા પાડ્યા
હતા. તારીખ ૨૮/૦૬/૨૦૧૦ ના પત્ર દ્વારા સામાવાળા
નંબર ૩ એ અરજદારના તમામ જરૂરી દસ્તાવેજો
સામાવાળા નંબર ૨ ને પૂરા પાડ્યા હતા. તારીખ
૧૯/૦૩/૨૦૧૧ ના પત્ર દ્વારા સામાવાળા નંબર ૩ એ
અરજદારના કેસને એવા કારણોસર નકારી કાઢ્યો હતો કે
અરજદાર ૬ મહિનાની અંદર એટલે કે ૨૩/૦૨/૨૦૦૯
સુધીમાં પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કરી શક્યા ન હતા. ..."

૪. સામાવાળાઓ દ્વારા સદર અરજનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે. તારીખ
૧૪/૦૮/૨૦૧૩ ના હુકમ હેઠળ જારી કરવામાં આવેલી નોટિસના જવાબમાં,
સામાવાળાઓએ તારીખ ૦૭/૦૮/૨૦૧૪ ના રોજ જવાબનું સોગંદનામું દાખલ
કર્યું છે. સદર જવાબના સોગંદનામામાં સામાવાળાઓએ એવી રજૂઆત કરી છે કે:

—

"૭. હું વધુમાં આદરપૂર્વક જણાવું છું અને રજૂઆત કરું છું કે અરજદારના પિતા પોલીસ અધિક્ષક, નર્મદા હેઠળ મદદનીશ પોલીસ કોન્સ્ટેબલ તરીકે ફરજ બજાવતા હતા અને તારીખ ૨૩/૦૮/૨૦૦૮ ના રોજ તેમનું અવસાન થયું હતું. તારીખ ૨૦/૧૨/૨૦૦૮ ના પત્ર દ્વારા અરજદારની માતાએ અરજદારને રહેમરાહે નિમણૂક આપવા વિનંતી કરી હતી. તારીખ ૧૮/૦૩/૨૦૧૧ ના હુકમ દ્વારા પોલીસ અધિક્ષકે રહેમરાહે નિમણૂક માટેની અરજને એવા કારણોસર નકારી કાઢી હતી કે પ્રચલિત નીતિ મુજબ, રહેમરાહે નિમણૂક માટેની અરજ ૬ મહિનાની અંદર એટલે કે ૨૩/૦૨/૨૦૦૮ સુધીમાં કરવાની રહે છે. જો કે, અરજદારે પુખ્ત વય પ્રાપ્ત ન કરી હોવાથી, સદર અરજ નકારી કાઢવામાં આવી છે.

૮. હું વધુમાં આદરપૂર્વક જણાવું છું અને રજૂઆત કરું છું કે ઉપરોક્ત નિર્ણય પોલીસ મહાનિર્દેશક, ગાંધીનગર દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૨૦/૦૨/૨૦૧૦ ના પત્રવ્યવહાર/માર્ગદર્શિકાઓને ધ્યાનમાં રાખીને લેવામાં આવ્યો હતો... જો સદર પત્રવ્યવહારનું અવલોકન કરવામાં આવે તો, તેમાં કલોઝ-૧ માં સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ

કરવામાં આવી છે કે લાયક આશ્રિત દ્વારા મૃતક કર્મચારીના મૃત્યુની તારીખથી ૬ મહિનાના સમયગાળામાં અરજ કરવાની રહેશે. કલોઝ-૩ એવી જોગવાઈ કરે છે કે આશ્રિત અરજદારે મૃતક કર્મચારીના મૃત્યુની તારીખથી ૬ મહિનાના સમયગાળામાં ૧૮ વર્ષની વય પૂર્ણ કરેલી હોવી જોઈએ.

૯. હું વધુમાં આદરપૂર્વક જણાવું છું અને રજૂઆત કરું છું કે તારીખ ૨૦/૦૭/૨૦૧૦ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા પોલીસ મહાનિર્દેશકની કચેરી, ગાંધીનગરે રહેમરાહે નિમણૂક માટેની અરજદારની અરજ નકારી કાઢી છે અને તે અંગેની જાણ હાલના સોગંદનામું કરનારની કચેરીને કરવામાં આવી હતી અને બદલામાં હાલના સોગંદનામું કરનારની કચેરીએ હાલના અરજદારને તારીખ ૧૧/૧૧/૨૦૧૦ ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા તેમની અરજ નકારવા અંગે જાણ કરી છે.

૧૦. હું વધુમાં આદરપૂર્વક જણાવું છું અને રજૂઆત કરું છું કે અરજદારે ૨૦૦૬(૯) એસ.સી.સી. પાના નંબર ૧૯૫ માં નોંધાયેલા જજમેન્ટ પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે. ઉપરોક્ત કેસની હકીકતોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી,

અપીલકર્તાની માતાએ તારીખ ૦૨/૦૪/૧૯૯૩ ના રોજ રહેમરાહે નિમણૂક માટે અરજ સબમિટ કરી હતી અને તે કારણસર નકારવામાં આવી હતી કે સદર અરજ નિયત પ્રોફોર્મામાં ન હતી. અપીલકર્તાએ તારીખ ૦૭/૦૮/૧૯૯૫ ના રોજ બીજી અરજ સબમિટ કરી હતી અને સદર સત્તાવાળાઓ દ્વારા તારીખ ૧૨/૧૦/૨૦૦૧ ના રોજ એવું માનીને નકારી કાઢવામાં આવી હતી કે અરજ ફાઈલ કરતી વખતે અપીલકર્તાની ઉંમર માત્ર ૧૩ વર્ષ ૩ મહિના અને ૨૩ દિવસની હતી અને તેથી તેની નિમણૂક કરી શકાય નહીં. હું વધુમાં આદરપૂર્વક જણાવું છું અને રજૂઆત કરું છું કે હાલના કેસની હકીકતોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, હાલના અરજદારે તારીખ ૦૭/૦૮/૨૦૧૦ પછી પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કરી છે અને રહેમરાહે નિમણૂક માટેની અરજ તારીખ ૨૦/૦૭/૨૦૧૦ ના રોજ એટલે કે અરજદારે પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કરી તે તારીખ પહેલાં જ નકારી દેવામાં આવી છે. હું આદરપૂર્વક જણાવું છું અને રજૂઆત કરું છું કે માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે એ હકીકતને ધ્યાનમાં લઈને અરજ મંજૂર કરી છે કે ૧૧ વર્ષ વીતી ગયા હોવાથી મૃતક કર્મચારીની પત્ની સરકારી સેવામાં જોડાવાની

સ્થિતિમાં નહીં હોય અને તેથી તેના પુત્રને રહેમરાહે
નિમણૂક માટે ધ્યાનમાં લેવા નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો
હતો. હું આદરપૂર્વક જણાવું છું અને રજૂઆત કરું છું કે
માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ ઉપરોક્ત
જજમેન્ટ હાલના કેસમાં લાગુ પાડી શકાય તેમ નથી અને
તેથી હાલની અરજ રદ થવાને પાત્ર છે."

૫. અરજદાર તરફેના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે નીતિ હેઠળ
નિર્ધારિત અને પરિકલ્પિત સમયમર્યાદામાં અરજ કરી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી
હતી કે અરજદારની અરજ નકારવી જોઈતી નહોતી અને સામાવાળાઓએ
અરજદાર પુખ્ત વયના થાય ત્યાં સુધી નિર્ણય મુલતવી રાખવો જોઈતો હતો અને
તે પછી અરજદારની અરજ ધ્યાનમાં લેવી જોઈતી હતી. જો કે, સદર પાસાને
ધ્યાનમાં લીધા વિના સામાવાળાઓએ મનસ્વી રીતે અરજદારની અરજ નકારી
કાઢી અને તેથી અરજદારને હાલની અરજ દાખલ કરવાની ફરજ પડી છે.

૬. વિદ્વાન એ.જી.પી. એ રજૂઆત કરી હતી કે પોલીસ મહાનિર્દેશકે તારીખ ૨૦
ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૦ ની માર્ગદર્શિકા બહાર પાડી છે જેમાં સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે
જો કર્મચારીના મૃત્યુ સમયે રહેમરાહે નિમણૂક મેળવવા માટે હકદાર વારસદાર
સગીર હોય અને જો તે કર્મચારીના મૃત્યુના છ મહિના કરતાં વધુ સમય પછી
પુખ્ત બને અને તે પછી તેની અરજ સબમિટ કરે, તો આવી અરજ ટકી શકે નહીં
અને તેથી સદર સ્પષ્ટતાને ધ્યાનમાં રાખીને પોલીસ મહાનિર્દેશકની તે સૂચના

મુજબ અરજદારની અરજ તારીખ ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ ના હુકમ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી હતી. વિદ્વાન એ.જી.પી. એ રજૂઆત કરી હતી કે સદર સ્પષ્ટતાને ધ્યાનમાં લેતા સત્તાધિકારીનો નિર્ણય વ્યાજબી, ઉચિત અને સાચો છે અને અરજદાર રહેમરાહે નિમણૂક માટે હકદાર નથી. વિદ્વાન એ.જી.પી. એ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર અધિકાર તરીકે નિમણૂકનો દાવો કરી શકે નહીં. તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, વિદ્વાન એ.જી.પી. એ વિશાલ કેશુભાઈ ચુડાસમા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય [૨૦૧૪ (૨) જી.એલ.આર. ૧૨૪૩] ના કેસમાં આપેલા નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે.

૭. રહેમરાહે નિમણૂક આપવાની નીતિ સામાવાળા રાજ્ય દ્વારા રદ કરવામાં આવી છે અને પાછી ખેંચી લેવામાં આવી છે અને તેના બદલે જુલાઈ ૨૦૧૧ થી એકમરકમ વળતર ચૂકવવાની નીતિ અમલમાં લાવવામાં આવી છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, સામાવાળાઓને પૂછવામાં આવ્યું હતું કે શું સામાવાળાઓ અરજદારની રહેમરાહે નિમણૂક માટેની અરજ અથવા એકમરકમ વળતર માટે વિચારણા કરશે, વિદ્વાન એ.જી.પી. એ રજૂઆત કરી હતી કે તેમને સામાવાળાઓ તરફથી કોઈ સૂચના મળી નથી, જો કે, જુલાઈ ૨૦૧૧ ની નીતિ એવી જોગવાઈ કરે છે કે જો અરજ અગાઉથી નકારવામાં આવી હોય, તો તેવા દાવા પર પુનઃવિચારણા કરી શકાય નહીં અને તેથી નવી નીતિ હેઠળ પણ અરજદારના કેસ પર સામાવાળાઓ દ્વારા પુનઃવિચારણા કરી શકાય નહીં.

૮. મેં અરજદાર તરફેના વિદ્વાન વકીલ અને સામાવાળા રાજ્ય તરફેના વિદ્વાન એ.જી.પી. ને સાંભળ્યા છે.

૯. અરજદાર રહેમરાહે નિમણૂક માંગે છે. અરજમાં માંગવામાં આવેલી વિનંતી અને દાદને ન્યાયી હેરવવા માટે અરજદારે કેટલીક સંબંધિત હકીકતોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે.

૯.૧ જો કે, કેસની હકીકતો ધ્યાનમાં લેતા પહેલા, એલ.પી.એ. ૨૬૧૫/૨૦૧૦ માં તારીખ ૧૪/૧૨/૨૦૧૨ ના નિર્ણયનો લાભદાયી સંદર્ભ લેવાની જરૂર છે. સદર નિર્ણયમાં, ડિવિઝન બેન્ચે અન્ય બાબતોની સાથે એવું અવલોકન કર્યું છે કે: –

"તે વિવાદમાં નથી કે અપીલકર્તાએ ૩૦ ઓગસ્ટ ૨૦૦૫ ના રોજ ટેકનિકલી સમયસર અરજ કરી હતી. જો તે સગીર હોય, તો સામાવાળાઓ દ્વારા મેટર પેન્ડિંગ રાખવી જોઈતી હતી, કારણ કે તે થોડા મહિનામાં પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કરવાનો હતો. એ પણ વિવાદમાં નથી કે શોકાતુર પરિવારના સભ્યોમાંથી એકને રહેમરાહે રોજગારીની જરૂર હતી. સામાવાળાઓ દ્વારા નકારવાના હુકમમાં તે કારણ લેવામાં આવ્યું ન હોવાથી, અમારો મત છે કે તેમણે રહેમરાહે

નિમણૂક માટે અપીલકર્તાના કેસ પર પુનઃવિચારણા કરવી જોઈએ."

૧૦. આ તબક્કે, સૈયદ ખાદિમ હુસૈન વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્ય અને અન્ય [(૨૦૦૬) ૯ એસ.સી.સી. ૧૯૫] ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા લેવાયેલા નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેવો પણ યોગ્ય અને નફાકારક રહેશે. સદર નિર્ણયમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલી સંબંધિત હકીકતો તેના પેરેગ્રાફ નંબર ૨ માં ઉલ્લેખિત છે, જે આ મુજબ છે: –

"૨. અપીલકર્તાના પિતા બિહાર સરકારના પબ્લિક વર્ક્સ ડિપાર્ટમેન્ટમાં પટાવાળા તરીકે કામ કરતા હતા. તેઓ ૧૨/૦૯/૧૯૯૧ ના રોજ ચાલુ નોકરીએ વિધવા અને પાંચ સગીર બાળકોને પાછળ છોડીને મૃત્યુ પામ્યા હતા. અપીલકર્તાના પિતાના મૃત્યુ પછી અપીલકર્તાની માતાએ ૦૨/૦૪/૧૯૯૩ ના રોજ રહેમરાહે નિમણૂક માટે અરજ સબમિટ કરી હતી. સદર અરજ સમયસર હતી પરંતુ તે નિર્ધારિત પ્રોફોર્મામાં ન હોવાના કારણસર નકારવામાં આવી હતી. હાલના અપીલકર્તા તેમના પિતાના મૃત્યુ સમયે લગભગ ૯ વર્ષની ઉંમરનું બાળક હતું. તેમણે ૦૭/૦૯/૧૯૯૫ ના રોજ એક અરજ સબમિટ કરી હતી. આ અરજ સત્તાવાળાઓ દ્વારા ૧૨/૧૦/૨૦૦૧ ના રોજ

એવું માનીને નકારી કાઢવામાં આવી હતી કે અરજ ફાઇલ કરતી વખતે અપીલકર્તાની ઉંમર માત્ર ૧૩ વર્ષ ૩ મહિના અને ૨૩ દિવસની હતી અને તેથી તેની સરકારી સેવામાં નિમણૂક કરી શકાય નહીં."

૧૦.૧ સદર હકીકતો ધ્યાનમાં લીધા પછી, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સદર નિર્ણયમાં અવલોકન કર્યું છે કે: –

"૪. અમે અપીલકર્તાના વકીલ અને સામાવાળાના વકીલને સાંભળ્યા છે. અપીલકર્તાના વકીલ નિર્દેશ કરે છે કે સરકારી કર્મચારીના મૃત્યુ પછી તેની પત્નીએ અરજ સબમિટ કરી હતી અને તે કોઈ કારણ આપ્યા વિના નકારી કાઢવામાં આવી હતી અને રાજ્યના વકીલ રજૂઆત કરે છે કે તે નિર્ધારિત ફોર્મેટમાં ન હોવાને કારણે નકારવામાં આવી હશે. જો અરજદારે નિર્ધારિત ફોર્મેટમાં અરજ સબમિટ કરી ન હોય તો રાજ્યના સત્તાવાળાઓએ અરજદારને પ્રક્રિયાની વિગતો આપીને નિર્ધારિત ફોર્મેટમાં અરજ સબમિટ કરવા માટે કહેવું જોઈતું હતું. રહેમરાહે નિમણૂકની મેટર્સમાં સત્તાવાળાઓએ અસરકારક રીતે સેવા લંબાવવી જોઈએ જેથી લાયક ઉમેદવાર તકનો લાભ લઈ શકે. જો કે અપીલકર્તાની માતાની અરજ નકારવાના

હુકમોને પડકારવામાં આવ્યા ન હતા પરંતુ અપીલકર્તાએ મેટર ચાલુ રાખી હતી અને પાછળથી અરજ સબમિટ કરી હતી. રાજ્યના વકીલની દલીલ એવી છે કે સરકારી કર્મચારીના મૃત્યુની તારીખ પછી ૫ વર્ષ પછી ફાઇલ કરાયેલી અરજને ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે નહીં અને તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી કે ૦૭/૦૯/૧૯૯૫ ના રોજ ફાઇલ કરાયેલી અરજ સત્તાવાળાઓ દ્વારા યોગ્ય રીતે નકારી કાઢવામાં આવી હતી.

૫. અમે રાજ્યના વકીલની દલીલ સ્વીકારવામાં અસમર્થ છીએ. હાલના કિસ્સામાં, વિધવાએ નિર્ધારિત સમયગાળામાં નિમણૂક માટે અરજ કરી હતી અને કોઈ કારણ આપ્યા વિના તેને નકારી કાઢવામાં આવી હતી. જ્યારે અપીલકર્તાએ અરજ સબમિટ કરી ત્યારે તે ૧૩ વર્ષનો હતો અને અરજ છ વર્ષના સમયગાળા પછી નકારી કાઢવામાં આવી હતી અને તે પણ કોઈ કારણ આપ્યા વિના અને સત્તાવાળાઓ દ્વારા આપવામાં આવેલ કારણ ખોટું હતું કારણ કે અરજ નકારવાના સમયે તેણે ૧૮ વર્ષ વટાવી લીધા હોવા જોઈએ અને તેની નિમણૂક માટે ખૂબ જ સારી રીતે વિચારણા કરી શકાઈ હોત. અલબત્ત, રાજ્ય

દ્વારા ઘડવામાં આવેલા નિયમોમાં એવી કોઈ સ્પષ્ટ જોગવાઈ નથી કે જો આશ્રિતો સગીર હોય તો શું કરવું જોઈએ અને જો તેઓ અરજ સબમિટ કરવા માટેના નિર્ધારિત સમયગાળામાં પુખ્ત વય પ્રાપ્ત ન કરે તો વયમાં કોઈ છૂટછાટ આપવામાં આવશે કે કેમ." (ભાર મૂક્યો છે)

૧૦.૨ તે પ્રસ્થાપિત છે કે રહેમરાહે નિમણૂકને ભરતીના સ્ત્રોતમાં પરિવર્તિત કરી શકાય નહીં. તે પણ સ્થાયી સ્થિતિ છે કે રહેમરાહે રોજગારીનો દાવો અધિકાર તરીકે કરી શકાય નહીં. તે એક છૂટછાટ છે અને નિહિત અધિકાર નથી. વાસ્તવમાં, સરકાર અને/અથવા સરકાર હેઠળ, સ્થાનિક સત્તાધિકારી, કાયદાકીય કોર્પોરેશન જેવી જાહેર સંસ્થા અથવા સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૨ હેઠળના સત્તાધિકારી દ્વારા નિમણૂક, સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૧૬ હેઠળની ફરજિયાત જરૂરિયાતોનું સખત અને ખંતપૂર્વક પાલન કરીને અને અમલ કરીને અને પસંદગી અને ભરતી માટે નિર્ધારિત પ્રક્રિયા અનુસાર જ કરવી જોઈએ.

૧૦.૩ રહેમરાહે નિમણૂકની પદ્ધતિ માત્ર અપવાદ રૂપે જ ઘડવામાં આવી છે જેનો હેતુ મૃતક કર્મચારીના પરિવારને સહાય પૂરી પાડવાનો છે, જે પરિવારના કમાઉ સભ્યના અચાનક અને દુઃખદ અવસાનને કારણે મુશ્કેલીમાં મુકાઈ શકે છે. જ્યારે મૃતક કર્મચારીના પરિવારના સભ્ય દ્વારા રહેમરાહે નિમણૂક માટેનો દાવો કરવામાં આવે છે, ત્યારે સત્તાધિકારી વિવિધ પરિબલોને ધ્યાનમાં લેવા માટે બંધાયેલા રહેશે અને માત્ર કર્મચારીના કમનસીબ મૃત્યુથી જ પ્રેરાશે નહીં.

૧૦.૪ સંબંધિત સત્તાધિકારીએ ધ્યાનમાં લેવું પડશે, ઉદાહરણ તરીકે, તે જ વિભાગમાં અથવા તે જ સંસ્થામાં કોઈ ખાલી જગ્યા અસ્તિત્વમાં છે કે નહીં અને સંબંધિત અરજદાર નિર્ધારિત લાયકાતના માપદંડો પૂર્ણ કરે છે કે કેમ અને તે નીતિના ચાર ખૂણામાં બંધબેસે છે કે કેમ. સંબંધિત અરજદારે સત્તાધિકારીને સંતોષ આપવો જોઈએ કે તે પ્રશ્નમાં રહેલી પોસ્ટ માટે નિર્ધારિત લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત ધરાવે છે અને તે પોસ્ટ માટે નિર્ધારિત મહત્તમ વય મર્યાદા જેવી અન્ય નિર્ધારિત આવશ્યકતાઓ પૂર્ણ કરે છે. જો નીતિમાં આવી ધારણા કરવામાં આવી હોય, તો સત્તાધિકારી પરિવારની આર્થિક સ્થિતિને પણ ધ્યાનમાં લેશે.

૧૦.૫ કોર્ટે એ ધ્યાનમાં રાખવું પડશે કે રહેમરાહે નિમણૂક માટેનો દાવો નીતિના માળખામાં કરી શકાય છે અને તે ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે અને મંજૂર કરી શકાય છે અથવા નિર્દેશિત કરી શકાય છે. જો કોઈ નીતિ ન હોય અથવા જો નીતિ મૃતક કર્મચારીના પરિવારના સભ્યો માટે ચોક્કસ પ્રકારના ઉપાય પ્રદાન કરતી હોય, તો કોર્ટ નીતિના વ્યાપ અને કાર્યક્ષેત્રને વિસ્તૃત કરી શકતી નથી અને સક્ષમ સત્તાધિકારીને આવો લાભ આપવા માટે નિર્દેશ આપી શકતી નથી, જે સદર નીતિ હેઠળ પ્રદાન કરવામાં આવ્યો નથી અથવા કલ્પના કરવામાં આવી નથી. જો કોઈ ચોક્કસ નીતિ જે ચોક્કસ સમય સુધી અમલમાં હતી તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવે અથવા પાછી ખેંચી લેવામાં આવે અને બીજી નીતિ દ્વારા તેને બદલવામાં આવે, તો કોર્ટ માટે સક્ષમ સત્તાધિકારીને મૃતક કર્મચારીના પરિવારના સભ્ય દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજ પર અગાઉની નીતિ હેઠળની

જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં અથવા અસ્તિત્વમાં રહેલી નીતિની બહાર જઈને વિચાર કરવા અને નિર્ણય લેવા માટે નિર્દેશ આપવો ઉચિત અને યોગ્ય રહેશે નહીં.

૧૦.૬ કોર્ટ રહેમરાહે નિમણૂકની મંજૂરી આપતી નીતિના નિયમો અને શરતોને ખેંચી અથવા વાળી શકતી નથી અને માનવતાવાદી અથવા અન્ય ગ્રાઉન્ડ્સ પર પરવાનગી પાત્ર મર્યાદાથી વધુ નિયમો અને શરતોનું ઉદાર અર્થઘટન સક્ષમ સત્તાધિકારીને નિર્દેશો જારી કરવા માટે કોર્ટ દ્વારા હાથ ધરવું જોઈએ નહીં. કોર્ટ એ સુનિશ્ચિત કરવા માટે બંધાયેલી રહેશે કે સક્ષમ સત્તાધિકારી મૃતક કર્મચારીના વારસદાર અથવા કાયદેસરના પ્રતિનિધિ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજનો વહેલી તકે અને કોઈપણ ટાળી શકાય તેવા અને ગેરવાજબી વિલંબ વિના નિકાલ કરે અને નિર્ણય લે, જેથી મુશ્કેલીમાં રહેલા પરિવારને તાત્કાલિક ટેકો મળે.

૧૦.૭ જ્યારે એ સાચું છે કે અરજદાર અધિકાર તરીકે રહેમરાહે નિમણૂકનો દાવો કરી શકતો નથી, તેમ છતાં, એ પણ સમાન રીતે સાચું છે કે જો સામાવાળા રાજ્યએ રહેમરાહે નિમણૂકની મંજૂરી આપતી નીતિ ઘડી હોય અને અમલમાં લાવી હોય, તો નાગરિકને કાયદેસરની અપેક્ષા હોય છે કે સામાવાળા રાજ્ય તેના દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી અને અમલમાં લવાયેલી નીતિ અનુસાર કાર્ય કરશે, ખાસ કરીને જ્યારે આવી નીતિ અન્ય વ્યક્તિઓના કિસ્સામાં લાગુ કરવામાં આવી હોય અને તેના પર કાર્ય કરવામાં આવી રહ્યું હોય.

૧૦.૮ જ્યાં સુધી રહેમરાહે નિમણૂક આપવા અથવા મૃતક કર્મચારીના વારસદારને એકમરકમ ચૂકવવાની નીતિ અમલમાં હોય, જેથી મુશ્કેલીમાં રહેલા પરિવારને રાહત મળી શકે, તો મૃતક કર્મચારીનો વારસદાર દેખીતી રીતે અપેક્ષા રાખશે કે તેની અરજ અસ્તિત્વમાં રહેલી અને લાગુ પડતી નીતિના નિયમો અને શરતોના પ્રકાશમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.

૧૦.૯ અલબત્ત, કોઈ એવી અપેક્ષા રાખી શકતું નથી, અને કોર્ટ પણ એવો નિર્દેશ આપી શકતી નથી કે અરજ પર નીતિની બહાર જઈને વિચાર કરવામાં આવે અથવા અરજ ધ્યાનમાં લેવા માટે અને લાભ લંબાવવા માટે, સદર યોજનાની જોગવાઈઓને તેના કેસમાં હળવી કરવી જોઈએ અને શિથિલ કરવી જોઈએ અથવા અવગણવી જોઈએ.

૧૦.૧૦ વધુમાં, નીતિ તેના સાચા અર્થમાં અમલમાં મૂકવી જોઈએ એટલે કે તેની ભાવનાને અસર આપવા માટે; અને સદર નીતિના કલ્પિત કાર્યક્ષેત્રને વિસ્તૃત કરવા માટે ઉદાર અર્થઘટનનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ નહીં.

૧૦.૧૧ લાભ, જો ઉપલબ્ધ હોય તો, નીતિની શરતો મુજબ અને નીતિના નિયમો અને શરતોના પાલન પર આપી શકાય છે. તેવી જ રીતે, નિર્ધારિત લાયકાતના માપદંડો, ભલે તે લઘુત્તમ અને ઉપલી વય મર્યાદા અથવા લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત અને અન્ય કોઈ પ્રતિબંધ સાથે સંબંધિત હોય, તેનું પણ સખત પાલન અને ખંતપૂર્વક નિરીક્ષણ કરવું પડશે. ન તો સત્તાધિકારી આવી

જોગવાઈઓને અવગણી શકે છે, હળવી કરી શકે છે, ઓવરલુક કરી શકે છે અથવા પાતળી કરી શકે છે અને ન તો કોર્ટ સત્તાધિકારીને આવો નિર્દેશ આપી શકે છે.

જો કે, જ્યારે એવું જોવામાં આવે છે કે કેસ સંબંધિત નીતિના ચાર ખૂણામાં આવે છે અને છતાં સત્તાધિકારીએ યાંત્રિક રીતે અથવા ગેરવાજબી રીતે અથવા મનસ્વી રીતે કોઈપણ અરજ નકારી કાઢી છે, તો કોર્ટ હસ્તક્ષેપ ન કરવા માટે ન્યાયી ઠરશે નહીં. આવા કિસ્સાઓમાં, કોર્ટ હસ્તક્ષેપ કરશે અને સામાવાળા સત્તાધિકારીને યોગ્ય નિર્દેશો જારી કરશે.

૧૧. આ સંદર્ભમાં, સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય વિરુદ્ધ રાજ કુમા [(૨૦૧૦) ૧૧ એસ.સી.સી. ૬૬૧] ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરાયેલા અવલોકનનો લાભદાયી સંદર્ભ લઈ શકાય છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે: –

"૯. સામાન્ય રીતે રહેમરાહે નિમણૂક માટેની કોઈપણ યોજના હેઠળ નિમણૂકનો દાવો કરવાની ત્રણ મૂળભૂત આવશ્યકતાઓ છે: (i) મૃતક કર્મચારીના આશ્રિત પરિવારના સભ્ય દ્વારા અરજ; (ii) રહેમરાહે નિમણૂક માટેની યોજના હેઠળ નિર્ધારિત લાયકાતના માપદંડોની પરિપૂર્ણતા; અને (iii) આવી નિમણૂક કરવા માટે

જગ્યાઓની ઉપલબ્ધતા. જો કોઈ યોજના કોઈ પણ કર્મચારીના મૃત્યુ પર, ઉપરોક્ત કોઈપણ જરૂરિયાતો વિના, ચોક્કસ પરિવારના સભ્યને સ્વચાલિત નિમણૂક માટેની જોગવાઈ કરતી હોય, તો કહી શકાય કે સદર યોજના કર્મચારીના મૃત્યુની તારીખે નિમણૂક માટે પરિવારના સભ્યની તરફેણમાં અધિકાર બનાવે છે. આવી સ્થિતિમાં મૃત્યુ સમયે અમલમાં રહેલી યોજના લાગુ પડશે.

૧૨. દેખીતી રીતે, તેથી, માત્ર અરજ પર જ તાત્કાલિક અથવા સ્વચાલિત નિમણૂક થઈ શકે નહીં. લાયકાત અને આર્થિક સ્થિતિ પર અસર કરતી ઘણી પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેવાની તારીખ સુધી ધ્યાનમાં લેવી પડી શકે છે. યોજના હેઠળના કોઈપણ અરજદારનો નિહિત અધિકાર ન હોવાથી, જ્યારે અરજ પર ખરેખર વિચાર કરવામાં આવે ત્યારે જે યોજના અમલમાં હોય તે લાગુ થશે, અને અગાઉ જ્યારે અરજ કરવામાં આવી હતી ત્યારે જે યોજના અમલમાં હતી તે લાગુ થશે નહીં.

૧૩. વધુમાં જ્યાં અગાઉની યોજના નાબૂદ કરવામાં આવી હોય અને નવી યોજના જે તેને બદલે છે તે સ્પષ્ટપણે

જોગવાઈ કરે છે કે તમામ પેન્ડિંગ અરજીઓ પર માત્ર નવી યોજનાની શરતો મુજબ જ વિચાર કરવામાં આવશે, તો માત્ર નવી યોજના જ લાગુ થશે. રહેમરાહે નિમણૂક એ છૂટછાટ છે અને અધિકાર નથી, તેથી એમ્પ્લોયર તેની નીતિઓ, નાણાકીય ક્ષમતા અને જગ્યાઓની ઉપલબ્ધતાના આધારે કોઈપણ સમયે સદર યોજનાને બંધ કરી શકે છે અથવા સદર યોજનામાં ફેરફાર કરી શકે છે."

૧૧.૧ એમ.જી.બી. ગ્રામીણ બેંક વિરુદ્ધ ચક્રવર્તી સિંઘ [૨૦૧૩ (૧૦) સ્કેલ ૨૨૩] ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનનો પણ સંદર્ભ લઈ શકાય છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે: –

"ક."રહેમરાહે રોજગારી આપવાનો સમગ્ર હેતુ પરિવારને અચાનક આવેલી કટોકટીમાંથી બહાર લાવવા સક્ષમ બનાવવાનો છે. ઉદ્દેશ્ય આવા પરિવારના સભ્યને પોસ્ટ આપવાનો નથી અને મૃતક દ્વારા રાખવામાં આવેલી પોસ્ટ જેટલી જ પોસ્ટ આપવાનો તો બિલકુલ નથી. મૃતક કર્મચારીના પરિવારની તરફેણમાં કરવામાં આવેલ નિયમનો અપવાદ તેના દ્વારા આપવામાં આવેલી સેવાઓ

અને કાયદેસરની અપેક્ષાઓ અને પરિવારની સ્થિતિ અને બાબતોમાં થયેલા ફેરફારને ધ્યાનમાં રાખીને છે જે અગાઉની રોજગારી દ્વારા નિર્મિત હતી જે અચાનક ઉલટી થઈ જાય છે. એકમાત્ર ગ્રાઉન્ડ જે રહેમરાહે રોજગારીને ન્યાયી ઠેરવી શકે છે તે મૃતક પરિવારની કંગાળ સ્થિતિ છે. આવી રોજગારી માટેની વિચારણા એ નિહિત અધિકાર નથી. ઉદ્દેશ્ય પરિવારને નાણાકીય કટોકટીમાંથી બહાર લાવવા માટે સક્ષમ બનાવવાનો છે" (ભાર ઉમેર્યો)

૭. 'અમલિયોરેટિંગ રિલીફ' ને જાહેર રોજગારમાં ભરતીના વૈકલ્પિક મોડ તરીકે લેવો જોઈએ નહીં. વળી, વિલંબિત તબક્કે કરવામાં આવેલી અરજને એ કારણસર ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં કે સમય વીતવા સાથે આવી નિમણૂક કરવાનો હેતુ બાષ્પીભવન થઈ જાય છે.

૮. અદાલતો અને ટ્રિબ્યુનલો સહાનુભૂતિપૂર્ણ વિચારોથી પ્રેરાઈને આશીર્વાદ આપી શકતા નથી જ્યારે તે સંબંધમાં ઘડવામાં આવેલા નિયમનમાં આવી નિમણૂકોનો સમાવેશ અને પરિકલ્પના કરવામાં આવી ન હોય."

હાલના કેસની હકીકતો ઉપર જણાવેલ નિર્ણયોના પ્રકાશમાં ધ્યાનમાં લેવાને પાત્ર છે.

૧૨. સદર સ્થિતિના પ્રકાશમાં, જ્યારે અરજદારના કેસની તપાસ કરવામાં આવે છે, ત્યારે નીચેની હકીકતો ઉભરી આવે છે: –

(એ)	અરજદારના પિતાનું મૃત્યુ.	૨૩/૮/૨૦૦૮
(બી)	અરજદારે જે તારીખે અરજ સબમિટ કરી હતી તે તારીખ.	૨૦/૧૨/૨૦૦૮
(સી)	અરજદારની જન્મતારીખ.	૦૭/૦૮/૯૨
(ડી)	અરજદાર પુખ્ત વયના થયા તે તારીખ.	૦૭/૦૮/૧૦
(ઈ)	અરજ નકારતા હુકમની તારીખ.	૧૯/૩/૨૦૧૧

૧૨.૧ ઉપરોક્ત હકીકતો પરથી બહાર આવે છે કે જ્યારે ૨૩/૦૮/૨૦૦૮ ના રોજ અરજદારના પિતાનું અવસાન થયું ત્યારે તેઓ સામાવાળા પાસે કર્મચારી હતા અને તે સમયે મદદનીશ પોલીસ કોન્સ્ટેબલ તરીકે કાર્યરત હતા. એ પણ બહાર આવે છે કે અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૭/૦૮/૧૯૯૨ છે. આમ, અરજદાર તે સમયે સગીર હતા.

૧૨.૨ જો કે અરજદાર તે સમયે સગીર હતા, તેમની અરજ નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં સત્તાધિકારી સુધી પહોંચે તેની ખાતરી કરવા માટે, અરજદાર માટે નિમણૂક મેળવવા માટેની અરજ પરિવાર દ્વારા ૨૦/૧૨/૨૦૦૮ ના રોજ સબમિટ કરવામાં આવી હતી.

આમ, તે વિવાદમાં નથી કે રહેમરાહે નિમણૂક મેળવવા માટેની અરજ સદર હેતુ માટે અરજ સબમિટ કરવા માટે નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં કરવામાં આવી હતી.

રેકૉર્ડ પરથી એ પણ બહાર આવે છે કે અરજદાર ૦૭/૦૮/૨૦૧૦ ના રોજ ૧૮ વર્ષની વયે પહોંચ્યા હતા.

૧૨.૩ આ તબક્કે, એક પ્રસ્તુત હકીકત નોંધવી સુસંગત છે કે અરજદાર ૧૮ વર્ષની વયે પહોંચ્યા અને પુખ્ત વયના થયા તે તારીખ સુધી, અરજ (જે ૨૦/૧૨/૨૦૦૮ ના રોજ સબમિટ કરવામાં આવી હતી) સામાવાળાઓ દ્વારા નકારવામાં આવી ન હતી અને કોઈ હુકમ, ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ ના હુકમ જેટલો તો બિલકુલ નહીં, પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.

હાલની અરજમાં વાદગ્રસ્ત હુકમ જેના દ્વારા અરજદારની અરજ નકારવામાં આવી હતી તે અરજદારે ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી તેના લગભગ ૭ મહિના પછી, એટલે કે તે પુખ્ત વયના થયા પછી પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉપરોક્ત હકીકતો સ્થાપિત કરે છે કે અરજદારે ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હતી અને તે ૦૭/૦૮/૨૦૧૦ ના રોજ પુખ્ત વયના થયા હતા, એટલે કે સત્તાધિકારીએ પ્રશ્નવાળો હુકમ એટલે કે વાદગ્રસ્ત હુકમ તારીખ ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ પસાર કર્યો તેના લગભગ ૭ મહિના પહેલાં.

૧૨.૪ આ બાબતમાં, સૈયદ ખાદિમ હુસૈન (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં ઉપર નિર્દેશિત નિર્ણયમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલ અવલોકન સુસંગત અને ચોકસાઈપૂર્વક લાગુ પડે છે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના અવલોકનોને યાદ કરવા નફાકારક રહેશે જ્યાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે: –

"પ.... જ્યારે અપીલકર્તાએ અરજ સબમિટ કરી ત્યારે તે ૧૩ વર્ષનો હતો અને અરજ છ વર્ષના સમયગાળા પછી નકારી કાઢવામાં આવી હતી અને તે પણ કોઈ કારણ આપ્યા વિના અને સત્તાવાળાઓ દ્વારા આપવામાં આવેલ કારણ ખોટું હતું કારણ કે અરજ નકારવાના સમયે તેણે ૧૮ વર્ષ વટાવી લીધા હોવા જોઈએ અને તેની નિમણૂક માટે ખૂબ જ સારી રીતે વિચારણા કરી શકાઈ હોત...."

૧૩. આ બાબતમાં, સામાવાળાઓએ જ્યારે હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે અરજદારની અરજને ધ્યાનમાં લેવી જોઈતી હતી અને વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરતી વખતે, અરજદારે પહેલેથી જ ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી લીધી હતી તે હકીકતને અવગણવામાં સામાવાળાઓ ન્યાયી નથી. સામાવાળાઓનો એવો દાવો કરવો પણ ન્યાયી નથી કે અરજદારે તેના પિતાના મૃત્યુ પછી ૬ મહિનાની અંદર ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી ન હતી અને તેથી અરજ મંજૂર કરી શકાય નહીં.

૧૪. જ્યારે સંબંધિત નીતિને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે, ત્યારે એવી કોઈ જોગવાઈ જે સ્પષ્ટપણે એવી શરત સૂચવતી હોય કે વારસદારે કર્મચારીના મૃત્યુ પછી છ મહિનાની અંદર ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરેલી હોવી જોઈએ અને કોઈપણ વારસદાર દ્વારા અરજ જેણે કર્મચારીના મૃત્યુના છ મહિનાના સમયગાળા પછી ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હોય અને પુખ્ત વયના થયા હોય તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે નહીં, તેવી જોગવાઈ સદર નીતિમાં જોવા મળતી નથી.

૧૪.૧ વધુમાં, સદર નીતિમાં એવી કોઈ જોગવાઈ નથી જે સ્થાપિત કરતી હોય કે પોલીસ મહાનિર્દેશક પાસે સામાવાળા રાજ્ય દ્વારા ઘડવામાં આવેલી અને અમલમાં લાવવામાં આવેલી યોજનામાં સુધારો કરવાની કોઈ સત્તા છે.

૧૪.૨ રેકૉર્ડ પરની નીતિમાં એવી પણ કોઈ જોગવાઈ નથી કે જે સ્થાપિત કરે કે પોલીસ મહાનિર્દેશક પાસે સદર યોજના હેઠળની જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ સૂચનાઓ જારી કરવાની અથવા તેમાં કંઈપણ ઉમેરવાની કોઈ સત્તા અથવા અધિકાર છે.

૧૪.૩ જ્યારે નીતિમાં આવો કોઈ પ્રતિબંધ જોવા મળતો નથી, ત્યારે સામાવાળાઓ પોલીસ મહાનિર્દેશક દ્વારા જારી કરવામાં આવેલી સૂચનાઓ પર આધાર રાખી શક્યા ન હોત.

૧૫. હવે, જે પ્રશ્નો ઉદભવે છે તે હકીકત સાથે સંબંધિત છે અને તેમાંથી ઉદભવે છે કે જ્યારે અરજદારે ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી, એટલે કે ૦૭/૦૮/૨૦૧૦ ના

રોજ, રહેમરાહે નિમણૂકની મંજૂરી આપતી નીતિ અમલમાં હતી. સદર નીતિ સામાવાળા રાજ્ય દ્વારા રદ કરવામાં આવી / પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી અને નવી નીતિ તારીખ ૦૫/૦૭/૨૦૧૧ થી અમલમાં લાવવામાં આવી છે.

૧૬. આમ, રહેમરાહે નિમણૂક આપવાની નીતિ અરજદારના પિતાનું અવસાન થયું તે સમયે અને અરજદારે ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી તે સમયે અને સત્તાધિકારીએ વાદગ્રસ્ત હુકમ એટલે કે ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ ના હુકમ પસાર કર્યો તે સમયે પણ અમલમાં હતી.

નવી નીતિ, એટલે કે એકમરકમ ચુકવણી આપવાની નીતિ લગભગ ચાર મહિના પછી, એટલે કે ૦૫/૦૭/૨૦૧૧ થી દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૧૭. આ બાબતમાં અને એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે જ્યારે અરજદારે હાલની અરજ દાખલ કરી અને જ્યારે કોર્ટે અરજદારની ફરિયાદ પર વિચાર કર્યો, ત્યારે ૨૦૧૦ ની નીતિ અમલમાં ન હતી, કોર્ટે સામાવાળાઓને પૂછ્યું હતું કે શું સામાવાળાઓ અરજદારના કેસ પર તે નીતિના પ્રકાશમાં વિચાર કરશે જે નિર્ણય લેવામાં આવ્યો ત્યારે અમલમાં હતી અથવા તે નીતિ જે હાલમાં અમલમાં છે. જો કે, સામાવાળાઓએ એવો જવાબ આપ્યો કે અરજદારના કેસ પર વર્તમાન નીતિ અથવા અગાઉની નીતિ હેઠળ વિચાર કરી શકાય નહીં.

૧૮. વાદગ્રસ્ત હુકમ તારીખ ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ આ મુજબ છે:—

"ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભમાં, આદરપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે કે વર્ગ-IV માં રહેમરાહે રોજગારી મેળવવાની તમારી દરખાસ્ત સરકારને મોકલવામાં આવી હતી અને સદર દરખાસ્તની તપાસ કરતા, વર્ગ-IV ની પોસ્ટ માટે પ્રવર્તમાન ભરતી નિયમો મુજબ રહેમરાહે રોજગારી મેળવવા માટે અરજ કરવાની નિર્ધારિત છ મહિનાની સમયમર્યાદા ૨૩/૨/૨૦૦૯ છે. તમારી જન્મતારીખ ૭/૮/૧૯૯૨ હોવાથી અને તમે ૭/૮/૨૦૧૦ ના રોજ પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કરી ન હોવાથી (sic), તમારી દરખાસ્ત નકારી કાઢવામાં આવી છે."

(મૂળ ભાષામાંથી મુક્ત અનુવાદ)

૧૯. વાદગ્રસ્ત હુકમની તપાસ કરતા, તે બહાર આવ્યું છે કે સક્ષમ સત્તાધિકારીએ ઉપર જણાવેલ હકીકતની પરિસ્થિતિ અને સૈયદ ખાદિમ હુસૈન (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય અથવા એલ.પી.એ. ૨૬૧૫/૨૦૧૦ માં ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તારીખ ૧૪/૧૨/૨૦૧૦ ના હુકમને ધ્યાનમાં લીધો નથી.

૨૦. આ બાબતમાં અને કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, અરજદારના કેસમાં સામાવાળાઓ દ્વારા પુનઃવિચારણાની જરૂર છે.

૨૦.૧ આ કોર્ટનો એવો સુવિચારેલો મત છે કે સામાવાળાઓએ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત અને આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયના પ્રકાશમાં અને ઉપરોક્ત ચર્ચા અને કેસની હકીકતોના પ્રકાશમાં અરજદારના કેસ પર પુનઃવિચારણા કરવી જોઈએ.

૨૧. આ તબક્કે, એ ઉલ્લેખ કરવો સુસંગત છે કે અરજદાર તરફેના વિદ્વાન વકીલે શરત રાખી છે અને જાહેર કર્યું છે કે ૦૫/૦૭/૨૦૧૧ થી રહેમરાહે નિમણૂકની મંજૂરી આપતી નીતિ અમલમાં ન હોવાથી, અરજદાર નિમણૂક માટે આગ્રહ રાખશે નહીં અને જો તારીખ ૦૫/૦૭/૨૦૧૧ ની નીતિ અનુસાર અરજદારને યોગ્ય રકમ ચૂકવવામાં આવે તો અરજદાર સંતુષ્ટ થશે અને રહેમરાહે નિમણૂકના બદલે તે સદર રકમ સ્વીકારશે કારણ કે સદર નીતિ અત્યારે અમલમાં છે.

૨૨. આ બાબતમાં, નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે: –

૨૨.૧ તારીખ ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ સેટ અસાઈડ કરવામાં આવે છે. પુનઃવિચારણા માટે મેટર સામાવાળાઓને પરત મોકલવામાં આવે છે.

૨૨.૨ સામાવાળાઓ માટે અરજદારના કેસ પર કાં તો તે નીતિ હેઠળ વિચારણા કરવી ખુદી રહેશે જે અરજદારે ૧૮ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી ત્યારે અને તારીખ ૧૯/૦૩/૨૦૧૧ ના હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે પ્રવર્તતી હતી અથવા તે નીતિ જે હાલમાં અમલમાં છે (એટલે કે એકમરકમ રકમ/વળતરની ચુકવણી માટે). સક્ષમ સત્તાધિકારી અરજદારના કેસ પર વિચાર કરશે અને શક્ય તેટલી

વહેલી તકે અને પ્રાધાન્યમાં બે મહિનાની અંદર યોગ્ય કારણોસર હુકમ પસાર કરશે.

ઉપરોક્ત અવલોકનો અને નિર્દેશો સાથે, હાલની અરજ અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે અને તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત હદ સુધી રુલ એબ્સોલ્યુટ કરવામાં આવે છે.

ડાયરેક્ટ સર્વિસની પરવાનગી છે.

સહી/ –

(કે.એમ.ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.